Norsk Kvinnesaksforening

KVINNESAKSNYTT

NR. 2 – 2005 – 56. ÅRGANG

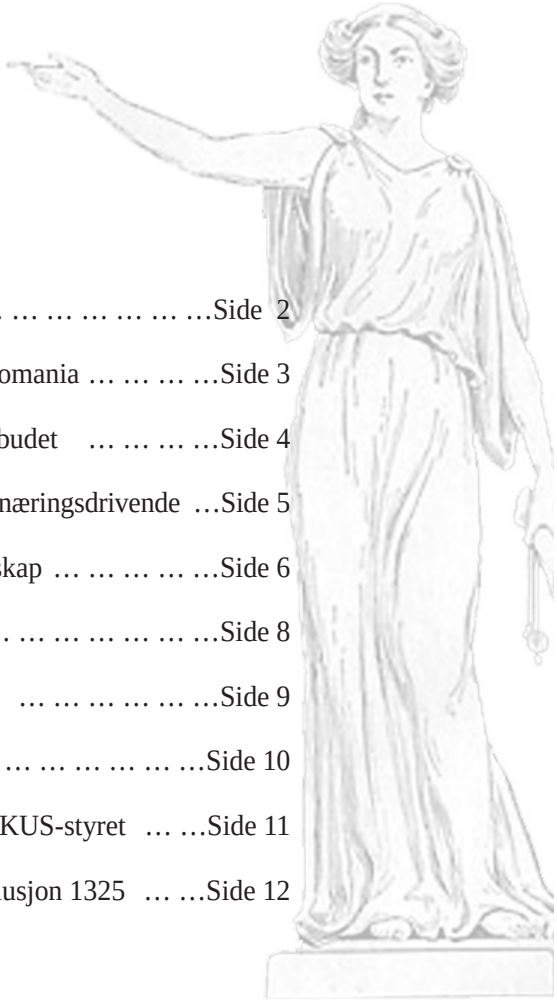

Leder … … … … … … … … … … … … …Side 2

Innsamlingsaksjon for Romania … … … …Side 3

Uttalelse om det nye ombudet … … … …Side 4

Uttalelse om selvstendig næringsdrivende …Side 5

Uttalelse om tvangsekteskap … … … … …Side 6

Uttalelse om Irak … … … … … … … …Side 8

Prosjektet i Montenegro … … … … … …Side 9

IKFFs 90-årsjubileum … … … … … …Side 10

Beatrice Halsaa inn i FOKUS-styret … …Side 11

FNs Sikkerhetsråds resolusjon 1325 … …Side 12

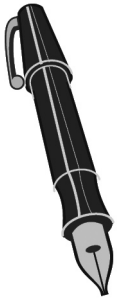

Lederen har ordet

Ved inngangen til 2006 er det naturlig å kaste et tilbakeblikk på 2005. I vårt land var det vel 100-års jubileet for unionsoppløsningen som fikk mest medieoppmerksomhet.

For oss i Norsk Kvinnesaksforening er det også naturlig å tenke på at i 2005 var det 30-års jubileum for FNs internasjonale kvinneår og 10-års jubileum for FNs ”Platform for Action” fra Beijing i 1995. Jubileer skaper imidlertid i seg selv ingen framgang for en sak. Ikke minst kom dette fram på møtet i FNs kvinnekommisjon i New York i mars 2005 der kampen stod om å hindre tilbakeslag for kvinnesaken i forhold til likestillingsplattformen fra Beijing i 1995.

Kvinneundertrykkingen har mange former. Vi som har levd i Norge en stund husker hvordan det mange steder i landet var manns- og kvinnesider i kirker og bedehus, og at gifte kvinner måtte gå med skaut på veien til Guds hus. Da likestillingsforkjemperne nådde sine største seire på 1970-tallet ble kvinnene frigjort fra sine skautplikter og det ble helt i orden for kvinnene å velge hvilken side de ville sitte på i kirker og bedehus.

For mange av oss som opplevde denne kvinnekampen i kristne miljøer er det tankevekkende at skikken med å tildekke hodet på nytt synes å etablere seg her i landet. Denne gangen gjelder det ikke bare gifte kvinner, men endog små jenter i skolepliktig alder. Vi kan bare ane hva slags press de utsettes for. Og selvsagt er det bare kvinner som utsettes for dette presset - tilsvarende kleskodekser for menn gjøres selvsagt ikke gjeldende.

For oss som har opplevd kvinnefrigjøringens mange faser er en kvinne med et tildekket hode synonymt med en ufri kvinne, underkastet en skikk som innskrenker hennes handlingsfrihet. Derfor provoseres vi av alle forsøk på å pålegge kvinnene en skikk som bare skal gjelde for henne, og vi føler utviklingen skrus tilbake til tider vi trodde vi hadde lagt bak oss. Hvordan vi skal møte denne utviklingen blir en utfordring i årene framover.

Berit Kvæven
leder NKF

Krisesenteret i Bucuresti trenger fortsatt vår støtte!

Som dere er kjent med gjennom flere innlegg i Kvinnesaksnytt, ble det første krisesenteret i Bucuresti etablert våren 2002 takket være at NKFs søknad om økonomisk støtte ble innvilget i Utenriks-departe-mentet. Senteret fikk norsk støtte til drift i etableringsfasen; de tre første årene. Det er stort behov for senteret, og antallet kvinner som søker til senteret har vært økende. Noen kommer for å søke tilflukt og opphold i en periode – ofte sammen med sine barn. Andre kommer for å få råd og hjelp fra psykologen eller juristen som er tilknyttet senteret på deltid.

Sommeren 2005 fikk krisesenteret nye lokaler, etter at eierne av industriområdet Apaca satte opp husleien til et svært høyt nivå. Dette rammet både krisesenteret og den medisinske poliklinikken som er samlokalisert med senteret – og har samme leder. Gabriela Kubinski og hennes team lyktes imidlertid med å skaffe gode lokaler i samme bydel og driften av senteret fortsetter. Men de har store problemer med å skaffe ny finansiering. Nasjonale myndigheter i Romania er fulle av lovord om driften av senteret, men de har ingen midler å støtte med. Det henvises til private bidragsytere, men disse vokser heller ikke på trær.. Gabriela har orientert oss om at de ansatte på poliklinikken jobber gratis på senteret, men at de ikke har mulighet til å ordne mat til klientene eller tilby barna noe. Slik er det sørgelige faktum!

Det har vært mange innsamlingsaksjoner i senere tid. Det er mange som trenger vår hjelp og solidaritet. Vi håper likevel at det fortsatt er giverglede igjen hos NKFs medlemmer. Vi håper mange av dere har mulighet til å gi et lite bidrag til senteret ”vårt” i Bucuresti! NKFs prosjektkonto i Nordea eksisterer fortsatt og denne vil bli brukt som transittkonto. Vi overfører midler noen uker etter at Kvinnesaksnytt er sendt ut. Vi ber deg angi

”Romania-senter” på overføringen/giroen og overføre/sende ditt bidrag til bankkonto nr. 6011 06 23391. Sett på følgende adresse: Norsk Kvinnesaksforening, Postboks 8901 Youngstorvet, 0028 OSLO.

På forhånd takk for din støtte!

Berit Kvæven
Christine Hjortland

Forskrift om organisasjon og virksomhet for Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda – høringsuttalelse

Denne uttalelsen ble sendt til Barne- og familiedepartementet 14.september.

Vi viser til høringsbrev med forskriftsutkast av 14.06.2005.

Norsk Kvinnesaksforening (NKF) har med interesse lest høringsforslaget med utkast til forskrift om organisasjon og virksomhet for Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda.

NKF ønsker å knytte noen kommentarer til forskriftsforslagets del 1, Likestillings- og diskrimineringsombudet:

§ 1 Mandat for Likestillings- og diskrimineringsombudet

c) Støtte og veiledning

NKF mener at også det internasjonale aspektet bør inn under dette punktet.

Mange kjønnslikestillingsspørsmål er internasjonale problemer, for eksempel handel med kvinner. Slike problemer må løses i samarbeid med andre land og internasjonale organisasjoner. NKF mener det er en selvfølge å se arbeidet for likestilling i et internasjonalt perspektiv, og at det nye Ombudet har et ansvar for å bistå likestillingsarbeidet i andre land og i internasjonale sammenhenger.

d) Veiledningstjeneste om etnisk mangfold i arbeidslivet

Her ønsker Norsk Kvinnesaksforening å påpeke at flere grupper arbeidstakere har problemer med å bli ansatt og med å avansere i arbeidslivet. Vi mener derfor at kjønnslikestilling bør inn som et aspekt ved veiledningstjenesten.

Om departementets forslag til kommentarer til mandatet:

NKF er svært glad for at regjeringen foreslår følgende: *"Det forutsettes at ombudet legger til rette for en kontinuerlig og systematisk dialog med relevante interesseorganisasjoner og brukergrupper, med sikte på å styrke ombudets kunnskap om aktuelle problemstillinger og tendenser og gi et supplerende grunnlag for ombudets prioriteringer. Departementet har i Ot. prp. nr. 34 (2004-2005) forutsatt at dette skjer innen strukturerte og forutsigbare rammer i form av et brukerutvalg."*

NKF hilser velkommen en direkte dialog, og vi ser fram til å bli invitert til samarbeid i saker hvor det er naturlig. Vi ser det også som sterkt ønskelig å bli orientert regelmessig om kvinnepolitiske problemstillinger som Ombudet arbeider med.

Sluttkommentar:

Norsk Kvinnesaksforening (NKF) går inn for at man bruker begrepet kjønnslikestilling i de tilfellene der det er snakk om likestilling mellom kjønn. Ordet likestilling har etter hvert mistet så mye av sitt innhold at vi mener kjønnslikestilling gir et klarere budskap om hva man taler om. For å synliggjøre det viktige arbeidet for kjønnslikestilling foreslår NKF å dele Ombudet opp i en diskrimineringsavdeling og en kjønns-likestillingsavdeling.

NKF vil understreke at mandatet til Ombudet må være utformet slik at både pådriver-

rollen og kontrollørrollen i framtida må være tilfredsstillende ivaretatt. Vi minner i denne sammenheng om vår uttalelse av 30.september 2003 til Kommunal- og regionaldepartementet, med kopi til Barne- og familiedepartementet, der vi nettopp framhever den viktige pådriverrollen og at denne må ivaretas og opprettholdes i størst mulig grad.

For Norsk Kvinnesaksforening
Berit Kvæven
leder

Selvstendig næringsdrivendes trygderettigheter ved svangerskap, fødsel og omsorg for små barn – høringsuttalelse

Uttalelsen ble sendt til barne- og familiedepartementet 6.oktober.

Vi viser til høringsbrev av 07.07.2005 med tilsendt høringsnotat.

Norsk Kvinnesaksforening (NKF) krever bedre trygderettigheter for selvstendig næringsdrivende. Mange kvinner er selvstendig næringsdrivende og de bør tilbys samme rettigheter som øvrige arbeidstakere har i dag. Vi støtter derfor forslaget om at selvstendig næringsdrivende bør gis rett til fødsels- og adopsjonspenger, svangerskapspenger og pleiepenger/opplæringspenger med 100 prosent dekning uavhengig av om tilleggsforsikring er tegnet.
Det er viktig at kvinner som velger å være selvstendig næringsdrivende får et sikkerhetsnett på linje med andre yrkesutøvere. Selvstendig næringsdrivende bør derfor gis rett til sykepenger fra første dag ved graviditetsrelatert sykefravær, og ha rett til omsorgpenger ut over 10 dager som i dag er en rett for arbeidstakere som er enslige forsørgere, foreldre med mer enn to barn eller foreldre med kronisk syke barn.

For Norsk Kvinnesaksforening
Berit Kvæven
leder

Høringsuttalelse fra Norsk Kvinnesaksforening om endringer i ekteskapsloven og straffeprosessloven som ledd i Regjeringens innsats mot tvangsekteskap

Denne uttalelsen ble oversendt barne- og familiedepartementet 31.oktober med kopi til likestillingsombudet og likestillingssenteret.

Norsk Kvinnesaksforening (NKF) takker for muligheten til å kommentere forslaget. Vi ser i hovedsak lovendringene som en positiv utvikling i kampen mot tvangsekteskap, men vil påpeke at lovendringer alene ikke vil være nok for å få bukt med dette problemet. Norsk Kvinnesaksforening mener lovendringene må følges opp av et langsiktig forebyggende arbeid og et støtteapparat i forhold til jenter og kvinner som er i ferd med å bli tvunget inn i ekteskap eller som bryter ut av tvangsekteskap.

Barneekteskap

Norsk Kvinnesaksforening støtter departementets forslag om ikke å anerkjenne ekteskap inngått i utlandet dersom en eller begge parter er under 18 år og minst en av partene er norsk statsborger eller fast bosatt i Norge. Vi støtter også departementets forslag om 16 år som absolutt grense for når fylkesmannen kan innvilge dispensasjon fra 18 årskravet i ekteskaps-lovens § 1. Vi ønsker i tillegg at det skal bli straffbart å inngå, eller bidra til inngåelse, av ekteskap med personer under 16 år uavhengig av om ekteskapet inngås i Norge eller utlandet.

Stedfortrederekteskap

Norsk Kvinnesaksforening støtter departe-

mentets forslag om innstramming av lovverket slik at ekteskap inngått i utlandet ved bruk av stedfortreder ikke anerkjennes som gyldig i Norge.

Polygame ekteskap
Norsk Kvinnesaksforening mener det bør innføres en særskilt bestemmelse i ekteskapsloven som sier at ekteskap inngått i utlandet der en eller begge parter allerede er gift ikke skal anerkjennes i Norge.

Etterfølgende anerkjennelse
Norsk Kvinnesaksforening mener det ikke bør gis anledning til etterfølgende anerkjennelse av ekteskap. Vi mener det vil være umulig å lage normer for hva som utgjør "sterke grunner", og frykter at en bestemmelse om etterfølgende anerkjennelse vil kunne brukes til omgåelser av lovens øvrige bestemmelser. Norsk Kvinnesaksforening ser at manglende anerkjennelse kan få konsekvenser i forhold til familiegjenforening og andre rettigheter kvinner får gjennom inngåelse av ekteskap. Vi mener likevel at etterfølgende anerkjennelse ikke er en aktuell løsning, og vil med dette oppfordre departementet til å finne andre løsninger for å beskytte den svakeste part i ugyldig inngåtte ekteskap.

Bestemmelse i ekteskapsloven om lik rett til skilsmisse
Norsk Kvinnesaksforening støtter departementets forslag om å utvide retten til skilsmisse ved dom til å gjelde tvangsekteskap generelt, herunder der andre enn ektefellen har utøvet tvangen. Vi støtter videre forslaget om endringer i straffeprosessloven som gir utvidet adgang til å fremme krav om ugyldighet eller skilsmisse som borgerlig rettskrav i en straffesak, selv om ektefellen ikke er siktet i saken. Vi vil i denne sammenheng påpeke at apparatet som ivaretar kvinner som krever ugyldighet eller skilsmisse må utbedres for å hjelpe og beskytte kvinner fra kulturer som ikke anerkjenner skilsmisse, slik at de får den nødvendige støtte under og etter prosessen med å få ekteskap oppløst.

Erklæringsskjema
Norsk Kvinnesaksforening mener et skjema for anerkjennelse av menns og kvinners like rettigheter til skilsmisse er unødvendig, da dette ivaretas av norsk lovgivning.

For Norsk Kvinnesaksforening
Berit Kvæven
Leder

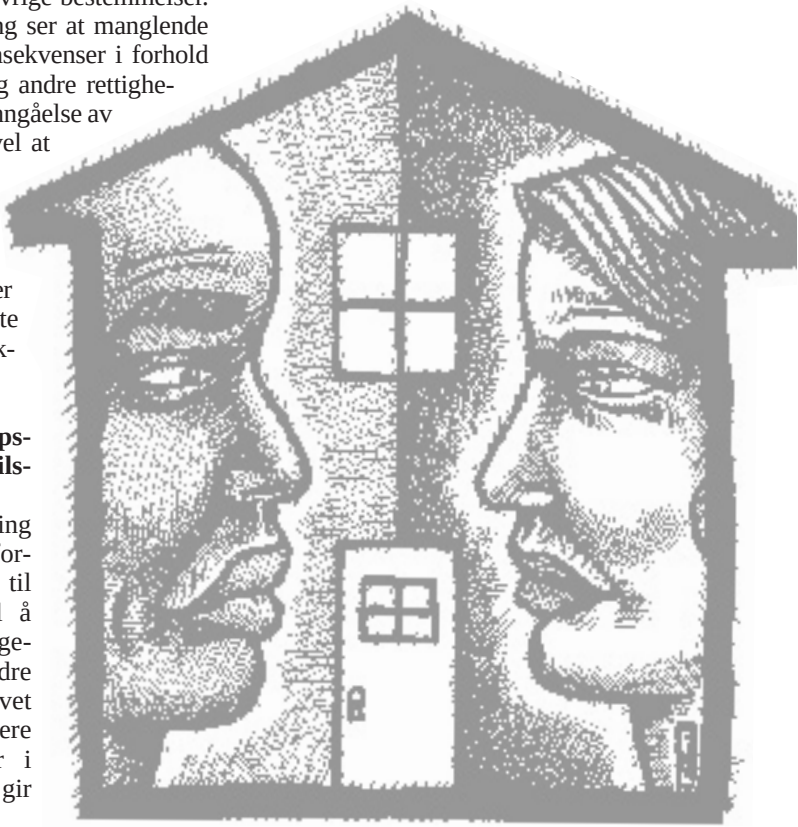

Ny grunnlov i Irak – et langt tilbakeskritt for kvinner

Ny grunnlov i Irak – et langt tilbakeskritt for kvinner

Denne uttalelsen ble sendt til utenriksminister Jonas Gahr Støre 9.desember og med kopi til statsråd Karita Bekkemellem i barne- og familiedepartementet. Den ble dessuten sendt ut som pressemelding.

Norsk Kvinnesaksforening (NKF) har vedtatt følgende uttalelse som vi med dette oversender Utenriksdepartementet i det vi anmoder departementet om å fremme våre synspunkter i de rette fora:
I fjor slo den irakiske kvinnebevegelsen, med støtte fra kvinneorganisasjoner i mange land, tilbake den såkalte Resolusjon 137. Denne resolusjonen, som skulle være en del av den midlertidige grunnloven, ville lagt familielovgivningen i Irak inn under sharia. Irak ville få en talibanisert familielovgivning, hvor kvinner var fullstendig underlagt menn, slik vi ser det blant annet i Iran.

Nå er Resolusjon 137 tilbake igjen i ny drakt - innført med grunnloven i Irak. Artikkel 14 her oppløser gjeldende familielov. Den overføres i stedet til islamsk sharia og til religiøs lovgivning innenfor andre religiøse grupperinger.

Forholdene er ekstremt vanskelige for kvinner i Irak nå. Handlefriheten er blitt stadig mer innskrenket, mange våger seg ikke ut av huset, og de som gjør det, føler seg tvunget til å gå med slør. Arrestasjoner, kidnapping, voldtekt og drap er blitt daglig kost. Mange som har vært med på organisert arbeid for å forsvare kvinners rettigheter er blitt myrdet.
Det er livsfarlig for en kvinne å ha en lederstilling eller være med i en offentlig debatt. Likevel våger sterke kvinner i Irak å arbeide for kvinners rettigheter. To av disse er Hanaa Edwar i den humanitære organisasjonen Iraqi Al-Amal Association og Yanar Mohammed i Organization for Women's Freedom in Iraq. I full offentlighet oppfordrer de alle personer og organisasjoner som arbeider for et demokratisk samfunn om å protestere mot islamiseringen av samfunnet og den nye familielovgivningen.

NKF gir sin fulle støtte til den irakiske kvinnebevegelsen. Vi forventer at Norge, som har sluttet seg til FNs kvinnekonvensjon (CEDAW), protesterer overfor irakiske og amerikanske myndigheter, og tar opp denne saken med FN. Vi oppfordrer også enkeltpersoner og organisasjoner til å være med og reise en opinion mot det som foregår i Irak akkurat nå.

For Norsk Kvinnesaksforening
Berit Kvæven
Leder

Prosjektet i Montenegro – kvinnens trygge hus

Som omtalt i forrige nummer av Kvinnesaksnytt har Norsk Kvinnesaksforening (NKF) fått tildelt midler fra FOKUS for et prosjekt i Montenegro. Midlene kommer fra **TV-aksjonen 2005**. Prosjektet er planlagt å gå over tre år, og for 2006 er det bevilget kr 328.000.

Samarbeidsorganisasjonen er Women's Safe House (WSH) i Podgorica, Montenegro.

Prosjektleder er Beatrice Halsaa som er medlem av arbeidsutvalget i NKF. Den drivende kraft i prosjektet er Elisabet Rogg som er forsker ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKK).

Vi er veldig glade for støtten vi har fått til dette viktige prosjektet. For NKF blir det en naturlig fortsettelse av Romania-engasjementet, der prosjektmidlene kom fra Utenriksdepartementet i årene 2002 til 2005.

Prosjektaktivitetene i Montenegro dreier seg om SOS-telefon, beskyttelse, rådgivning, behandling og yrkestrening for kvinnelige ofre for trafficking og vold i Podgorica, Montenegro. WSHs aktiviteter er ikke begrenset til kvinner fra Montenegro, men tar i mot kvinner fra hele Balkan, og i tilfellene med trafficking også fra fjernere land slik som Moldova.
Norsk Kvinnesaksforening ønsker også å støtte WSHs konkrete planer for aktiviteter som tar sikte på å redusere omfanget av vold mot kvinner og trafficking, både gjennom opplysningsarbeid og ved å overvåke overholdelse av lovverk som skal beskytte kvinner.

IKFFs 90-årsjubileum i 2005

Internasjonal kvinneliga for fred og frihet (IKFF) markerte sitt 90-årsjubileum i 2005 ved et åpent møte i Nobelinstituttet i Oslo den 29.septembeer. Landslederen for IKFF, Edel Havin Beukes, ønsket velkommen. Hun minnet om at WILPF (Women's International League for Peace and Freedom) ble stiftet i april 1915 i Haag, Nederland, av 1300 kvinner fra Europa og Nord Amerika. WILPF er den eldste fredsorganisasjonen for kvinner. Kvinnene kom sammen for å protestere mot krig og ødeleggelse midt under den første verdenskrigen som raste i Europa.

Hovedforedraget var av Edith Ballantyne, tidligere generalsekretær og president for WILPF . Hun ga et interessant overblikk over det viktige arbeidet som organisasjonen har utført og visjonene framover.

Deretter var det "vår egen" Elisabeth Lønnå, dr.philos og historiker, sin tur. Hennes foredrag hadde tittelen "Kvinner organiserer seg for fred - fra unionsstriden til annen verdenskrig". Vi håper å kunne bringe et sammendrag av Elisabeth sitt foredrag i neste nummer av Kvinnesaksnytt, slik at dere alle kan få en smakebit av det gode foredraget.

IKFF i Norge sprang ut av miljøet rundt Norsk Kvinnesaksforening, og det har vært mye og nær kontakt mellom organisasjonene. Særlig gjaldt dette i årene fram til 1940 da organisasjonene delte kontor.

Fra NKFs side ønsker vi å fortsette samarbeidet med Internasjonal kvinneliga for fred og frihet. Særlig gjelder det gjennomføringen og konkretiseringen av FNs Sikkerhetsråds resolusjon 1325 "Kvinner, fred og sikkerhet". Dersom noen ønsker mer informasjon er det bare å slå opp på websiden til WILPF internasjonalt; www.peacewomen.org, som følger dette arbeidet løpende.

Berit Kvæven

Beatrice Halsaa er nyvalgt varamedlem til styret i FOKUS

Det er svært hyggelig at Beatrice Halsaa, som er medlem av arbeidsutvalget i NKF, nå er valgt inn i de besluttende organer i FOKUS. Ikke minst er dette en viktig posisjon etter TV-aksjonen 2005, ”Drømmefanger”. NRKs innsamlingsaksjon 2005 innbrakte mye midler (nærmere 140 millioner kroner) til i stor grad å støtte prosjekter som bekjemper vold mot kvinner drevet av kvinneorganisasjoner i Afrika, Asia/Midtøsten, Latin-Amerika og Øst- og Sørøst-Europa.

Valget skjedde på representantskapsmøtet i FOKUS den 2.desember. Det var kamp om plassene til styret, så det var en rekke avstemninger for å få valgt medlemmer og varamedlemmer. Valgkomiteen hadde utført et godt forarbeid, men det var enkelte unge og utålmodige kvinner på møtet som mente at det var for mange ”gamle” femtiåringer som var foreslått og ville ha inn flere unge. Også innvandrerkvinnene markerte seg. I det hele tatt var det et interessant og livlig representantskapsmøte, og vi er glade for at Beatrice nå er 2.varamedlem til styret i FOKUS.

Fra NKFs side tok vi opp spørsmålet om likestilling i det norske bistandsarbeidet, eller snarere mangel på norsk pådriverrolle. Utenriksdepartementet har i senere år hatt svært lite ressurser til å drive aktivt kvinnerettet bistandsarbeid, og det samme må sies å være tilfellet for NORAD. I en slik situasjon mener NKF at det påligger FOKUS et stort ansvar for å være pådriver overfor norske myndigheter med sikte på å få endret den nåværende situasjonen drastisk. Dette gjelder både med hensyn til antall personer som arbeider med likestillingsspørsmål i byråkratiet, og oppgaven med å få likestillingsaspektet og kvinneperspektivet inn som en naturlig del av alt bistandsarbeid. Bistandsarbeid er rettet mot å få mennesker ut av fattigdom, og vi vet at de fattigste i verden er kvinner. Det ble fra FOKUS sin side uttrykt at denne oppgaven ville de ta bredt opp på ulike måter, bl.a. i forbindelse med den nye informasjonsstrategien som skal utarbeides i 2006.

B-post
Avsender:
Norsk Kvinnesaksforening
Postb. 8901 Youngstorget
0028 Oslo

FNs Sikkerhetsråds resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet

FNs Sikkerhetsråds resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet
Uten tvil er Sikkerhetsrådets resolusjon 1325 en historisk milepæl. Den ble enstemmig vedtatt 31.oktober 2000. For første gang har FNs Sikkerhetsråd vedtatt en resolusjon som viser betydningen av kvinners rolle i freds- og forhandlingsarbeid, og som helt spesifikt fokuserer på krigens virkninger på kvinner og kvinners liv.

Hovedpunktene i resolusjonen er lik representasjon og deltakelse av kvinner i fredsprosesser på alle plan og vern av kvinners menneskerettigheter under flukt, konflikt og krig. Det å måtte leve et liv som flyktninger fører ofte til uopprettelig skade. Likeså fokuseres det på viktigheten av kvinners rolle som fredsbyggere og som likeverdige deltakere i fredsprosesser.

Vi minner fortsatt om - -

Web-siden vår: www.kvinnesak.no
Her vil du finne mer om NKF-aktivitetene.

Redaktør for dette nummeret av Kvinnesaksnytt: Berit Kvæven

Jeg ønsker å bli medlem av Norsk Kvinnesaksforening

Navn:.....

Adresse:.....

Sendes:
Norsk Kvinnesaksforening, Postb. 8901 Youngstorget, 0028 Oslo

AS Eidsvold Blad 63 92 27 00